

10. Danmarks geografiske konfiguration betyder, at landets sikkerhed i krigstid eller under truende udsigter til krig i særlig grad vil være udsat, dersom der gives en fjende eller potentiel fjende mulighed for uobserveret og uhindret eller uanfægtet sejlads i de farvandsafsnit, der leder til eller støder op til dansk territorium. Thi angriberen vil herved få mulighed for frit at vælge angrebs-tid og -sted og vil således kunne vanskeliggøre effektiv indsats af forsvarets styrker.

Endvidere vil den angriber, der er i stand til at dominere farvandene omkring Danmark, kunne blokere såvel den civile som den militære transportvirksomhed til søs og dermed afskære ikke blot tilførsel til landet, men også overførsel mellem Jylland og Sjælland af danske og allierede styrker, ligesom den nødvendige distribuering af civile forsyninger mellem landsdelene vil kunne lammes.

Omvendt vil opretholdelse dels af egne muligheder for og vilje til udnyttelse af farvandene, dels af evne til etablering af maritime hindringer skabe gode betingelser for virksomme modtræk mod fjendtlige handlinger og bevægelser, herunder tidlig varseling, og dermed tid til at reagere.

Warszawapagtens militære potentiel.

11. Warszawapagten råder i Østeuropa over meget stærke militære styrker, hvis kvalitet holdes på et højt stadi. Aktionen mod Tjecoslovakiet i 1968 viste, at omfattende og overraskende rokeringer kunne finde sted smidigt og inden for relativ kort tid.

Blandt styrkerne findes særlig uddannet marineinfanteri.

12. Warszawapagtens flådestyrker i Østersøen har gennem de senere år — især efter 1960 — gennemgået en kraftig udvikling og udgør både kvantitativt og kvalitativt en betydelig militær faktor. Foruden naturlige defensive opgaver vil disse styrker kunne anvendes til udførelse af flere offensivt prægede opgaver samtidigt eller i hurtig følge — i højere grad jo færre hindringer og komplikationer som mødes undervejs.

Warszawapagtens muligheder for og evne til fremføring af invasionsstyrker, bl. a. ved hjælp af særlige sødygtige landgangsskibe og -fartøjer må i særlig grad påagtes. Disse

styrker har demonstreret at være i besiddelse af relativ stor udholdenhed og evne til optræden i al slags vejr. Dette medfører, at troppestyrker kan være indskibede og holdes i søen i længere perioder, hvorved mulighederne for strategisk varsel under visse forhold kan udviskes.

13. De nævnte Warszawapagt-flådestyrker er NATOs Østersøflåder (d. v. s. de danske og vesttyske styrker) talmæssigt meget overlegne, hvortil kommer, at Sovjetunionen også har overvægt i form af væsentlig tungere enheder. Det må samtidigt holdes for øje, at øvrige NATO-landes skibstyper, bortset fra ministrygere, ikke er egnede til operationer i Østersøen. (Der er i denne forbindelse set bort fra andre NATO-landes torpedobåde o. l., som er stationeret i fjernere områder, fortrinsvis Middelhavet og nordnorske farvande).

I Østersøen råder Warszawapagten for nærværende over følgende flådestyrke: 6 krydsere, 27 jagere, 215 eskorte- og patruljefartøjer, 200 missil- og torpedobåde, 60 ubåde og 255 ministrygere samt 110 landgangsskibe og -fartøjer, hvortil kommer et stort antal hjælpefartøjer.

For NATOs vedkommende (med den danske andel deraf vist i parentes) rådes over 12 jagere, 34 (6) eskorte- og patruljefartøjer, 9 (9) bevogtningsfartøjer, 56 (16) torpedobåde, 19 (6) ubåde, 9 (7) minelæggere, 81 (12) ministrygere samt 26 landgangsfartøjer foruden et antal hjælpeskibe. (I Nordsøen har Vesttyskland normalt ca. en trediedel af sine jagere, eskortefartøjer og ministrygere stationeret).

Et betydeligt antal af Warszawapagtens enheder fører missiler, medens der for nærværende ikke rådes over sådanne våben på NATO-side. Såvel den sovjetiske som den vesttyske flåde råder over særlige marinefly.

14. Jævnside med den stærke maritime opbygning, som især er gennemført af Sovjetunionen, og som omfatter såvel orlogsflåden som handels- og fiskeriflåden⁶⁾, er der i de senere år — nærmere betegnet efter 1962 — sket en kraftig forøgelse af Sovjets aktivitet på havene. Der er tale om såvel kommerciel og videnskabelig indsats som gennemførelse af omfattende sømilitære opera-

⁶⁾ Handelsflåden er i perioden 1946-60 vokset fra 2,8 mill. til 12,3 mill. tons dødvægt, og der stiles mod at nå 16,3 mill. tons i 1975.